

jaarverslag 2016 onderzoeksplannen 2017

Rekenkamers Rotterdam, Barendrecht, Lansingerland en Capelle aan den IJssel

jaarverslag 2016 onderzoeksplannen 2017

Rekenkamers Rotterdam, Barendrecht, Lansingerland en Capelle aan den IJssel

voorwoord

Het afgelopen jaar heeft zich vooral gekenmerkt door onderzoeken, die enerzijds betrekking hebben op de (interne) bedrijfsvoering van de stad en anderzijds op sociale vraagstukken. Beide categorieën zijn nadrukkelijk in lijn met de (meerjarige) prioriteitenafweging van de rekenkamer. Door nader in te zoomen op diverse aspecten van de bedrijfsvoering en vervolgens de uitkomsten daarvan met elkaar in verband te brengen, ontstaat een scherp beeld van de sterke, maar ook de zwakke punten van de aansturing en beheersing van de concernorganisatie van Rotterdam. Dit is naar de mening van de rekenkamer ook hard nodig na jaren van ombuigingen, reorganisaties en ICT-ontwikkelingen. De rode draad uit de onderzoeken naar integriteit (Kwetsbaar vertrouwen) en kwaliteit van de gemeentelijke dienstverlening (Geen krimp gegeven) heeft bottom line vooral betrekking op de aansturing van het concern, waarbij er een betere balans moet worden aangebracht tussen de instrumentele wijze van aansturen via de hard controls en de meer mensgerichte wijze van aansturen via de soft controls.

In het sociale domein overheerst naar de mening van de rekenkamer te veel het principe van (versterking van) zelfredzaamheid voor (uiterst) kwetsbare groepen in de Rotterdamse samenleving. Dit leidt, zoals is aangetoond in de onderzoeken naar thuiszorg (Schone schijn) en schulddienstverlening (Hulp buiten bereik), uiteindelijk tot ineffectief beleid en grote ontevredenheid bij de doelgroepen.

Ten slotte nog een kort woord over het grootste Rotterdamse sociale programma voor de komende jaren: het Nationaal Programma Rotterdam Zuid. Dit belangrijke programma laat, zoals het onderzoek 'Zorg om Zuid' heeft aangetoond, tot heden onvoldoende voortgang zien, mede omdat de (financiële) inzet zwaar achterblijft. Met een nieuw regeerakkoord in de maak en de voorgenomen verkoop van de Eneco-aandelen zou hier een belangrijke kans liggen om de komende jaren echte stappen vooruit te zetten teneinde de ambitie 2030 daadwerkelijk waar te maken.

Paul Hofstra

Directeur van de Rekenkamers Rotterdam, Barendrecht, Lansingerland en Capelle aan den IJssel

inhoud

	1 onderzoeken Rekenkamer Rotterdam
7	1-1 inleiding
7	1-2 kwetsbaar vertrouwen
8	1-3 zorg om Zuid
9	1-4 realisatie collegetargets 2015
9	1-5 geen krimp gegeven
11	1-6 schone schijn
12	1-7 gepubliceerde onderzoeken begin 2017
	1-7-1 hulp buiten bereik
	1-7-2 informatiebeveiliging
13	1-8 lopend onderzoek 2016
	1-8-1 maatschappelijk vastgoed
	1-8-2 (oneigenlijke) politiek-bestuurlijke druk
	1-8-3 afvalstoffenketen
	1-8-4 erfpachtmaatregel Schiekadeblok
	1-8-5 wijkteams
	1-8-6 jeugdwerkloosheid
	2 onderzoeken Barendrecht
17	2-1 inleiding
17	2-2 plan in de vertraging
18	2-3 wijkteams
	3 onderzoeken Lansingerland
21	3-1 inleiding
21	3-2 informatiebeveiliging
21	3-3 toegang jeugdhulp
	4 onderzoeken Rekenkamer Capelle a/d IJssel
25	4-1 inleiding
25	4-2 van inspraak naar invloed
26	4-3 doelmatigheid culturele voorzieningen
	5 organisatie & interne projecten
29	5-1 bestuur
30	5-2 P&O beleid
32	5-3 producten
33	5-4 nevenfuncties en declaraties
34	5-5 thought leadership
34	5-6 klankbordgroep
34	5-7 interne projecten

6 jaarrekening Rekenkamer Rotterdam

37	6-1	resultatenrekening
37	6-2	toelichting op de resultatenrekening
40	6-3	balans
40	6-4	toelichting op de balans
41	6-5	verrekening 2016
	6-5-1	Rekenkamer Barendrecht
	6-5-2	Rekenkamer Lansingerland
	6-5-3	Rekenkamer Capelle aan den IJssel

7 onderzoeksplannen 2017

45	7-1	inleiding
45	7-2	Rekenkamer Rotterdam – nieuwe onderzoeken 2017
46	7-3	Rekenkamer Barendrecht – nieuwe onderzoeken 2017
46	7-4	Rekenkamer Lansingerland – nieuwe onderzoeken 2017
46	7-5	Rekenkamer Capelle aan den IJssel – nieuwe onderzoeken 2017

bijlagen

51	bijlage 1	publicaties 2016
52	bijlage 2	financiële reserve Rotterdam

Rotterdam

1 onderzoeken Rekenkamer Rotterdam

1-1 inleiding

De Rekenkamer Rotterdam heeft in 2016 vier onderzoeken en één brief gepubliceerd. Verder is in het eerste kwartaal van 2017 één onderzoeken gepubliceerd waarvan de uitvoering grotendeels in 2016 plaatsvond. Daarnaast waren in 2016 zeven onderzoeken in uitvoering die later in 2017 gepubliceerd zullen worden. In paragraaf 1-2 tot en met 1-6 worden de uitkomsten van de in 2016 gepubliceerde onderzoeken toegelicht. In paragraaf 1-7 worden de inmiddels gepubliceerde onderzoeken van 2017 besproken. In paragraaf 1-8 komen de overige onderzoeken die in 2016 in uitvoering waren aan bod.

1-2 kwetsbaar vertrouwen

Op 16 maart 2016 publiceerde de rekenkamer het rapport 'Kwetsbaar vertrouwen'. Het onderzoek richtte zich op integriteitsrisico's in het inkoop- en aanbestedingsproces en de mate waarin deze zijn onderkend en afgedekt door de gemeente. Hierbij is gekeken naar de maatregelen die de gemeente heeft getroffen én naar de werking van deze maatregelen in de praktijk.

Uit het onderzoek kwam onder meer naar voren dat permanente aandacht voor integriteit in het inkoop- en aanbestedingsproces tekort schiet. Zo is het borgen van integriteit één van de doelstellingen van het verbeterprogramma 'Inkoop op orde', maar blijkt dat dit programma zich met name richt op rechtmatigheid. Ook worden de beheersmaatregelen uit het verbeterprogramma die wél betrekking hebben op integriteit, in de praktijk niet altijd goed uitgevoerd. Mede hierdoor blijft het risico op integriteitschendingen in de praktijk bestaan. Daarnaast blijkt uit het onderzoek dat het college, vanuit zijn Kendo-visie, de organisatie met name op instrumentele wijze aanstuurt. Sturen op cultuur en gedrag is echter ook noodzakelijk voor het beheersen van integriteit, maar dit gebeurt in de praktijk onvoldoende.

De rekenkamer heeft onder andere aanbevolen om in het integriteitsplan ook aandacht te besteden aan de wijze waarop het denken over integriteit een automatisme kan worden voor alle medewerkers, om meer te sturen op integriteit tijdens het aanbestedingsproces, en om een jaarlijkse inventarisatie te maken van integriteitsrisico's bij aanbestedingen. Ook beveelt de rekenkamer aan om aandacht te besteden aan integriteitsrisico's op bestuurlijk niveau, om het commitment op de werkvloer om beheersmaatregelen uit te voeren te verstevigen, en om aanvullende beheersmaatregelen te treffen bij de clusters.

Bij bestuurlijk wederhoor is aangegeven dat het college zich niet in alle conclusies kan vinden en vindt dat een deel van de conclusies moet worden genuanceerd. Tijdens de uiteindelijke behandeling van het rapport op 15 december 2016 besluit het college

alsnog alle conclusies en aanbevelingen over te nemen. Vlak na de commissiebehandeling van het rekenkamerrapport is namelijk de fraude bij Waterfront aan het licht gekomen. Het college heeft toegezegd aan de raad dat zij in het eerste kwartaal van 2017 zal rapporteren over de stand van zaken van het verbeterprogramma. Daarnaast is toegezegd dat in het eerste kwartaal van 2017 zal worden gerapporteerd over de voortgang van alle aanbevelingen. In 2018 zal het college nogmaals rapporteren over deze voortgang.

1-3 zorg om Zuid

Op 22 april 2016 is het rapport 'Zorg om Zuid, onderzoek Nationaal Programma Rotterdam Zuid' gepresenteerd. Het onderzoek beoogde een antwoord te geven op de vraag of de gemeente Rotterdam voldoende betrokken is geweest bij de voornaamste inspanningen die de eerste uitvoeringsperiode van het NPRZ zijn gepleegd en hoe ver de betrokkenheid van de externe partners reikt.

De rekenkamer concludeerde onder meer dat de meeste partners, zoals de gemeente Rotterdam, onderwijsinstellingen en woningcorporaties, over het algemeen een grote inzet en betrokkenheid tonen. Het programmabureau vervult daarbij een essentiële rol, die onder meer als "verbindend" en "vasthoudend" wordt getypeerd. Niettemin lopen de resultaten van het programma tot nu toe achter bij de voornemens uit het uitvoeringsprogramma 2012-2014 of is dit onbekend. Ook is het nog tamelijk onzeker of in de nabije toekomst de gewenste resultaten wel in voldoende mate zullen worden geboekt.

De rekenkamer beval het college van B en W onder meer aan om de schakelrol van het programmabureau te ondersteunen, maar de noodzakelijke eensgezindheid tussen de betrokken partners te bewaken. Het bestuur van het NPRZ wordt onder meer aanbevolen de eensgezindheid tussen de partners te bewaken en te beoordelen of beoogde resultaten nog voldoende realistisch zijn. In hun afzonderlijke reacties nemen het college respectievelijk bestuur van het NPRZ de aanbevelingen niet expliciet over.

Naar aanleiding van de commissiebehandeling van het rapport het rekenkamerrapport in juni 2016 en de daaropvolgende raadsbehandeling in juli 2017 heeft het college een geactualiseerde reactie op de aanbevelingen van de rekenkamer aan de raad gestuurd. De aanleiding was een discussie die was ontstaan over de bijstelling van de tussentijdse doelstelling 2020: het college gaf in de raadsvergadering op voordracht van het bestuur van het NPRZ aan de doelstelling bij te willen stellen omdat achteraf blijkt dat het Rotterdamse gemiddelde (doel voor 2020) exclusief Zuid al grofweg gelijk is aan het G4-gemiddelde. Om Zuid op het Rotterdamse gemiddelde te krijgen zoals beoogd in de oorspronkelijke doelstelling voor 2020, zou dit betekenen dat in 2020 al het gemiddelde moet zijn gerealiseerd, terwijl dit pas in 2030 is beoogd. De rekenkamer gaf in een nawoord hierop aan de bijstelling in technische zin navolgbaar te vinden en te billijken. Hierbij is aangegeven dat het onvoldoende duidelijk is in hoeverre het programma wel of niet op koers ligt, temeer daar beleidshypothesen ontbreken. De raad heeft uiteindelijk in de vergadering van 29 september 2016 alle conclusies en aanbevelingen overgenomen, zij het dat twee zinsneden in de aanbevelingen geamendeerd zijn. Tijdens de raadsbehandeling zijn nog vier moties ingediend. Een motie om het NPRZ als risicovol project aan te merken, werd verworpen en een motie om een meerjarig productieplan voor de kwetsbare woningvoorraad aan de raad te laten presenteren, werd ingetrokken ten gunste

van de daarna aangenomen motie 'Volle kracht op Zuid' met een soortgelijke strekking. Ook de motie 'Miljaren miljoenen, miljoenen miljarden voor het NPRZ', waarin gevraagd werd om een financieringsvoorstel voor het NPRZ, werd aangenomen.

1-4 realisatie collegetargets 2015

De rekenkamer heeft in september 2014 op verzoek van het college geadviseerd over de targets uit het collegeprogramma 2014-2018. De rekenkamer is toen nagegaan of de targets specifiek, meetbaar en tijdgebonden waren geformuleerd en heeft ook de raad hierover geïnformeerd. De conclusie was toen dat twee van de tien targets nog geen uitwerking hadden (onderwijsresultaten en integratie). Bij twee doelstellingen ontbraken de sommige tussentijdse mijlpalen (veiligheid en minder eenzaamheid). Bij de targets binnenstad bleek het meetsysteem nog niet op orde. Toen dit op orde was gebracht heeft de rekenkamer op 23 juni 2015 per brief aangegeven aan de raad dat de target voldoet aan de te stellen eisen, en dus 'rekenkamerproof' is.

Op 6 juni 2016 heeft de rekenkamer in een onderzoeksbrief de raad geïnformeerd over de realisatie van de collegetargets van 2015. De rekenkamer concludeerde dat van de tien targets er maar voor de helft een tussentijds resultaat is vast te stellen. Dit had te maken met het (nog) ontbreken of afzien van een target ('betere onderwijsresultaten' respectievelijk 'integratie'), de keuze van het college af te zien van een target met jaarlijkse mijlpalen ('eenzaamheid'), de keuze om de nulmeting van een target omwille van een goed meetsysteem een jaar later te starten ('binnenstad') en ten slotte door de aanlevering van gegevens pas in juli 2016 ('kansrijke gezinnen').

Van de vijf targets waarvan het tussentijds resultaat vast te stellen was, waren er twee gehaald ('bijstand uitstroom naar werk' en 'transformatie kantooroppervlak'); drie bijna gehaald (80-100%) ('schoonniveau' en 'veiligheidsniveau') en één niet gehaald (minder dan 80%) ('stimuleren duurzaam vervoer').

De rekenkamer beval aan met de raad in debat te gaan over de voortgang en het ambitieniveau bij de behandeling van de jaarrekening van 2015, en tijdig zorg te dragen voor een verantwoording over de oorspronkelijke door de raad geaccordeerde targets eind 2017. Het college gaf bij wederhoor aan deze aanbevelingen over te nemen. De brief is meegenomen in de raadsbehandeling van de jaarstukken 2015 op 23 juni 2016.

1-5 geen krimp gegeven

Op 27 september 2016 is het rapport 'Geen krimp gegeven' gepubliceerd. Met dit onderzoek beoogde de rekenkamer na te gaan in hoeverre de kwaliteit van de gemeentelijke dienstverlening op peil is gebleven, ondanks de personele krimp in de voorgaande collegeperiode. Daarnaast wilde de rekenkamer nagaan in hoeverre verwacht kon worden dat de kwaliteit van dienstverlening op peil blijft na implementatie van de reorganisatieplannen in de huidige collegeperiode.

In het rapport concludeerde de rekenkamer dat het aannemelijk is dat de kwaliteit van de dienstverlening van de gemeente aan burgers en ondernemers op hetzelfde niveau gebleven is, ondanks de personele krimp in de vorige collegeperiode. Dit komt onder meer door digitalisering, steekproefsgewijs controleren van aanvragen en een hogere productiviteit van ambtenaren. Verder concludeert de rekenkamer dat het aannemelijk is dat de reorganisatieplannen in de huidige collegeperiode niet ten koste gaan van

de kwaliteit van de dienstverlening aan burgers en ondernemers. De rekenkamer concludeert ook dat monitoring van de kwaliteit van de dienstverlening aan burgers en ondernemers, die reeds vanaf 2004 een bestuurlijk speerpunt is, voor verbetering vatbaar is.

De rekenkamer heeft onder meer aanbevolen om consistente servicenormen te hanteren, deze meerjarig te meten en hierover te rapporteren aan de gemeenteraad. Ook deed de rekenkamer de aanbeveling om minimaal jaarlijks klanttevredenheidsonderzoeken per product en dienstverleningskanaal uit te voeren en klachten en bezwaren systematisch te analyseren. Tevens dient de kwaliteit van de interne

afbeelding uit rapport 'geen krimp gegeven'; foto Gemeente Rotterdam

dienstverlening gemonitord te worden aan de hand van de realisatie van interne servicenormen en onderzoek naar de tevredenheid van medewerkers over de interne dienstverlening. Verder doet de rekenkamer de aanbeveling om de neveneffecten van de reorganisatieplannen op de medewerkerstevredenheid, het ziekteverzuim en rechtmatigheid te beoordelen en, indien gewenst, maatregelen te treffen om deze te compenseren.

Op 1 december 2016 is het rapport in de commissie Veiligheid, Organisatie en Financiën besproken. Het rapport is vervolgens behandeld in de raad van 2 februari 2017. De gemeenteraad heeft daarbij alle aanbevelingen overgenomen.

1-6 schone schijn

Op 17 november 2016 heeft de rekenkamer het rapport 'Schone schijn' gepubliceerd. Met dit onderzoek beoogde de rekenkamer te beoordelen of de gemeente erin slaagt om de zelfredzaamheid van hulpvragende burgers op het gebied van huishoudelijke verzorging te versterken, en of de inzet op zelfredzaamheid heeft bijgedragen aan de kostenbesparing op het gebied van huishoudelijke verzorging. In het rapport concludeerde de rekenkamer onder meer dat de gemeente erin is geslaagd om de kosten van de maatwerkvoorziening huishoudelijke verzorging in de Wmo terug te dringen, maar dat het onwaarschijnlijk is dat de gemeente er ook in is geslaagd om de zelfredzaamheid te versterken van burgers die ondersteuning nodig hebben in het huishouden. Volgens het rapport is discutabel of het versterken van zelfredzaamheid van hulpvragende burgers realistisch is. Verder blijkt uit het rapport onder meer dat de maatregelen die de gemeente met zorg- en welzijnsaanbieders heeft afgesproken om zelfredzaamheid van cliënten te bevorderen nauwelijks zijn uitgevoerd en weinig resultaat opleverden. De kostenbesparing heeft volgens het rapport geleid tot een versobering van de voorziening huishoudelijke verzorging. De gevolgen van die versobering worden in de praktijk niet opgevangen door zelfredzaamheid van cliënten.

De rekenkamer heeft het college van B en W onder meer aanbevolen om te bepalen in welke mate versterking van zelfredzaamheid wel een reëel uitgangspunt kan zijn bij de Wmo-voorziening huishoudelijke verzorging. Uit het rapport blijkt namelijk dat het voor een groot deel van de doelgroep niet aannemelijk is dat de eigen kracht kan worden versterkt, dat veel bestaande mantelzorgers al overbelast zijn en dat vrijwilligers maar beperkt inzetbaar zijn in de huishoudelijke verzorging. Verder heeft de rekenkamer onder meer aanbevolen om te registreren en te monitoren waarom cliënten uitstromen uit de voorziening huishoudelijke verzorging, waarom aanvragen worden afgewezen en waarom burgers zelf aanvragen intrekken. Het aantal cliënten huishoudelijke verzorging is namelijk drastisch gedaald en het is denkbaar dat, onder meer door het beroep dat de gemeente doet op zelfredzaamheid, de voorziening huishoudelijke verzorging minder toegankelijk is geworden. De rekenkamer heeft ook aanbevolen om uit dit rekenkameronderzoek lessen te trekken voor het hanteren van het uitgangspunt van zelfredzaamheid bij andere onderdelen van het sociale domein, teneinde te voorkomen dat van dit principe te veel wordt verwacht.

Uit de reactie van het college komt naar voren dat het college bij verschillende aanbevelingen een onderschrijving ziet van het beleid of vindt dat het aan de aanbeveling reeds opvolging geeft. Afgaande op de toelichting die het college daarbij geeft, heeft de rekenkamer evenwel vastgesteld dat het college vijf van de zeven aanbevelingen niet heeft overgenomen. Op 18 januari 2017 is het rapport besproken in de raadscommissie

Zorg, Onderwijs, Cultuur en Sport. Het rapport is op 23 februari 2017 behandeld in de raad. De gemeenteraad heeft daarbij alle aanbevelingen overgenomen. Verder heeft de raad bij de behandeling van het rapport negen moties aangenomen. De moties betreffen onder meer verzoeken aan het college tot het aanstellen van leken-inspecteurs, het openbaar maken van klanttevredenheidsonderzoeken, het verbeteren van de ondersteuning van mantelzorgers en het uitvoeren van onderzoek naar de zelfredzaamheid onder inwoners van wie een aanvraag voor huishoudelijke ondersteuning door de gemeente is afgewezen.

1-7 gepubliceerde onderzoeken begin 2017

1-7-1 hulp buiten bereik

In 2016 heeft de rekenkamer een onderzoek uitgevoerd naar de gemeentelijke schulddienstverlening. Met dit onderzoek beoogde de rekenkamer te beoordelen in hoeverre de gemeente erin slaagt om inwoners met schulden te bereiken. Daarnaast is gekeken in hoeverre het beleid bijdraagt aan het verminderen van schuldproblemen van Rotterdammers. Het onderzoeksrapport 'Hulp buiten bereik', over de effectiviteit van het gemeentelijk schulddienstverleningsbeleid, is gepubliceerd op 3 maart 2017.

In het rapport concludeert de rekenkamer dat de gemeente er in de periode 2012-2015 niet in is geslaagd om het aantal inwoners met problematische schulden omlaag te brengen. 27.000 Rotterdammers zitten zo diep in de schulden, dat zij die niet meer kunnen aflossen. Dit is de groep met problematische schulden. Dat het aantal inwoners met problematische schulden niet daalt, komt volgens het rapport onder meer doordat de gemeentelijke schulddienstverlening deze inwoners onvoldoende bereikt.

Op grond van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) is de gemeente verantwoordelijk voor het bieden van schuldhulpverlening aan inwoners die hun schulden niet kunnen aflossen. Die hulp moet er volgens de wet op gericht zijn dat mensen weer van hun schulden af kunnen komen. In Rotterdam kunnen inwoners hiertoe een aanvraag voor een schuldregeling indienen bij de gemeentelijke Kredietbank Rotterdam (KBR). Dat het onvoldoende lukt om het aantal inwoners met problematische schulden omlaag te brengen, komt onder meer doordat maar weinig inwoners met problematische schulden zo'n aanvraag indienen, in 2015 slechts 8%. Dit lage aantal wordt veroorzaakt door verschillende factoren. Eén van de oorzaken is dat de gemeente de procedure om een schuldregeling aan te vragen te ingewikkeld heeft gemaakt. Inwoners die hulp vragen, krijgen te maken met te veel verschillende organisaties, waardoor zij het gevoel krijgen 'van het kastje naar de muur' te worden gestuurd. Verder krijgen mensen met schuldproblemen meestal geen individuele begeleiding, zoals hulp van het wijkteam. Dit, terwijl ze die begeleiding veelal wel nodig hebben. Schuldproblemen gaan namelijk vaak gepaard met stress en problemen op andere leefgebieden, zoals werkloosheid en gezins- of gedragsproblemen. De gemeente biedt mensen met schuldproblemen wel voorlichting en ondersteuning in de vorm van groepsbijeenkomsten en groepswijze ondersteuning, maar dat is vaak niet voldoende. De rekenkamer concludeert in het rapport dat de gemeente er ten onrechte van uitgaat dat mensen met schuldproblemen voldoende 'eigen kracht' hebben om hun schuldproblemen aan te pakken. De gemeente heeft in 2016 een nieuw schulddienstverleningsbeleid vastgesteld, voor de periode 2016-2019. De rekenkamer concludeert in het rapport dat te verwachten is dat ook dat nieuwe

beleid weinig zal bijdragen aan het verminderen van het aantal inwoners met problematische schulden. In het nieuwe beleid worden de problemen die de rekenkamer signaleert namelijk onvoldoende onderkend. De rekenkamer beveelt de gemeente daarom onder meer aan om het aanvraagproces voor een schuldregeling veel eenvoudiger te maken en om ervoor te zorgen dat hulpvragers individuele professionele ondersteuning krijgen van een vaste contactpersoon.

Het college van B en W heeft in zijn reactie op het rapport onder meer aangegeven dat de schulddienstverlening in Rotterdam beter kan en beter moet. Het college vindt de meeste aanbevelingen van de rekenkamer echter overbodig, omdat daar al maatregelen op worden ondernomen. De rekenkamer vindt de verbetermaatregelen die het college heeft aangekondigd onvoldoende concreet. Bovendien vindt de rekenkamer dat het college de knelpunten in de schulddienstverlening onvoldoende onder ogen ziet. Zo gaat de gemeente in het nieuwe beleid opnieuw uit van de 'eigen kracht' van inwoners met problematische schulden terwijl die eigen kracht bij die groep veelal nauwelijks aanwezig is. Op het moment van schrijven van dit jaarverslag heeft de raadsbehandeling van het rapport nog niet plaatsgevonden.

1-7-2 informatiebeveiliging

Naar aanleiding van de motie 'Onderzoek beveiliging gegevens Rotterdammers' is de rekenkamer in 2016 een onderzoek gestart naar de informatiebeveiliging. Met dit onderzoek is de rekenkamer nagegaan of de gemeente adequaat opvolging heeft gegeven aan een datalek dat in februari 2016 plaatsvond en of gevoelige informatie, zoals (bijzondere) persoonsgegevens, bij de gemeente in veilige handen is. Het rapport is in maart 2017 afgerond, maar met het college is discussie ontstaan over het al dan niet openbaar maken van het rapport. Op 23 maart 2017 heeft de rekenkamer de raad een brief gestuurd, waarin zij uitlegt waarom het rapport openbaar dient te worden gemaakt. Op het moment van schrijven is de publicatie voorzien op 5 april 2017.

1-8 lopend onderzoek 2016

1-8-1 maatschappelijk vastgoed

Maatschappelijk vastgoed betreft gebouwen waarin maatschappelijke activiteiten plaatsvinden. Voorbeelden van deze gebouwen zijn sportaccommodaties, schoolgebouwen, museale gebouwen en theaters. In dit onderzoek beoordeelt de rekenkamer of de gemeente adequaat inzicht heeft in de kwaliteit van het eigen maatschappelijk vastgoed dat benut wordt door kunst- en cultuurinstellingen en of zij haar rol als eigenaar/verhuurder adequaat vervult. Tevens gaat de rekenkamer na of de gemeente doelmatig omgaat met de financiële middelen die zijn bedoeld voor het beheer en onderhoud in de deelportefeuille kunst en cultuur. Op 15 december 2015 publiceerde de rekenkamer de opzet van dit onderzoek. Het onderzoek bevindt zich in de afrondende fase en het rapport zal voor de zomer 2017 aan de raad worden aangeboden.

1-8-2 (oneigenlijke) politiek-bestuurlijke druk

Dit onderzoek vloeit voort uit een verzoek daartoe in de motie-Klein van juni 2015, aangenomen bij de raadsbehandeling van het rekenkamerrapport 'Handelen in vertrouwen'. Een eerste onderzoeksopzet is gepubliceerd op 12 februari 2016. Naar aanleiding van de bespreking in de commissie Veiligheid, Organisatie en Financiën op donderdag 31 maart 2016 is de onderzoeksopzet op enkele punten gewijzigd. De gewijzigde onderzoeksopzet is op 19 april 2016 gepubliceerd. In het onderzoek zal

de rekenkamer het fenomeen van (oneigenlijke) politiek-bestuurlijke druk onderzoeken. De rekenkamer zal eventuele voorvallen van oneigenlijke politiek-bestuurlijke druk niet zelf in behandeling nemen. Dit is immers een taak en bevoegdheid van de Ombudsman. Het onderzoek bevindt zich in de uitvoerende fase. Naar verwachting zal het onderzoek in het najaar van 2017 gepubliceerd worden.

1-8-3 afvalstoffenketen

In juli 2016 is de rekenkamer begonnen met een onderzoek naar de afvalstoffenketen. De aanleiding is de hoge afvalstoffenheffing in Rotterdam. De rekenkamer beoogt met dit onderzoek meer inzicht te krijgen in de opbouw en samenstelling van de afvalstoffenheffing. Er wordt tevens vastgesteld of de heffing rechtmatig is. Het proces van de afvalinzameling en -verwerking wordt ook nader onderzocht. De rekenkamer beoordeelt in hoeverre de afvalstoffenketen efficiënt is georganiseerd. Verder geeft zij een oordeel over het afvalstoffenbeleid. Op 25 augustus 2016 publiceerde de rekenkamer de opzet van dit onderzoek. Naar verwachting wordt het rapport in het voorjaar van 2017 aan de raad aangeboden.

1-8-4 erfpachtmaatregel Schiekadeblok

Naar aanleiding van de motie 'onderzoek Rekenkamer naar Erfpachtmaatregel Schiekadeblok' is de rekenkamer in 2016 een onderzoek gestart naar de gang van zaken omtrent de uitvoering van de erfpachtmaatregel. Op 24 november 2016 heeft de rekenkamer de onderzoeksopzet openbaar gemaakt. Met dit onderzoek beoogt de rekenkamer na te gaan wat de feitelijke gang van zaken is geweest rond de erfpachtmaatregel Schiekadeblok en in kaart te brengen wat de gevolgen zijn van het besluit om de erfpachtovereenkomst met LSI te beëindigen. Ook beoordeelt de rekenkamer of het college de raad adequaat heeft geïnformeerd over de gang van zaken rond de erfpachtmaatregel Schiekadeblok. Het onderzoek bevindt zich in de uitvoerende fase en publicatie is voorzien in het najaar van 2017.

1-8-5 wijkteams

Eind 2016 is de rekenkamer een onderzoek gestart naar het functioneren van de wijkteams. Dit onderzoek is reeds aangekondigd in het programma voor 2016. In het onderzoek zal onder meer worden gekeken in hoeverre de gemeente met de doorontwikkeling van de wijkteams bestaande knelpunten in het functioneren van de wijkteams adequaat aanpakt. Bij het inventariseren van knelpunten zal de rekenkamer het perspectief van cliënten van de wijkteams betrekken. Het onderzoek zal naar verwachting in het voorjaar van 2018 worden gepubliceerd.

1-8-6 jeugdwerkloosheid

In 2016 is de rekenkamer gestart met de voorbereidingen voor een onderzoek naar de aanpak van de jeugdwerkloosheid in Rotterdam. De onderzoeksopzet is op 1 februari 2017 naar de raad toegezonden. Het onderzoek richt zich op de ervaringen, wensen en verwachtingen van jongeren. De rekenkamer verschaft hiermee inzicht in het bereik van het beleid en de ervaringen met het beleid vanuit het perspectief van jongeren. Tevens probeert de rekenkamer vast te stellen in hoeverre de uitstroom naar werk duurzaam is. Immers, de jeugdwerkloosheidsinitiatieven pogen jongeren duurzaam te laten uitstromen naar de arbeidsmarkt. Het onderzoek bevindt zich in de opstartfase. Publicatie van het onderzoek is voorzien in het najaar van 2017.

Barendrecht

2 onderzoeken Barendrecht

2-1 inleiding

De Rekenkamer Barendrecht heeft in 2016 twee onderzoeken uitgevoerd. In de volgende paragrafen worden beide onderzoeken toegelicht.

2-2 plan in de vertraging

Op 12 januari 2017 publiceerde de rekenkamer het rapport 'Plan in de vertraging'. Met dit onderzoek beoogde de rekenkamer na te gaan welke oorzaken ten grondslag lagen aan de vertraging in de besluitvorming rond de centrumontwikkeling in de periode 2006-2014. Ook is de rekenkamer nagegaan welke lessen er uit de centrumontwikkeling zijn getrokken voor de nieuwe centrumaanpak.

afbeelding uit rapport 'plan in de vertraging', foto Gemeente Barendrecht

Voor de centrumontwikkeling zijn acht jaar lang plannen gemaakt, maar geen enkel onderdeel is tot realisatie gekomen. Dit is mede veroorzaakt door de raad die na 2011 niet daadkrachtig en doortastend was in de besluitvorming. Andere vertragende factoren bleken de keuze voor een open planproces en het meerdere malen wijzigen van de plannen. De gemeente heeft de centrumontwikkeling niet geëvalueerd. De uitgangspunten voor de nieuwe centrumaanpak verschillen aanzienlijk van de strategie die voor de centrumontwikkeling was gekozen, waardoor de kans klein is dat de oorzaken van de vertraging in de centrumontwikkeling ook de centrumaanpak zullen vertragen. De rekenkamer heeft o.a. de aanbeveling gedaan om de koers van de centrumaanpak vast te houden, maar daarbij na te gaan of er vanuit de gemeente meer investeringen nodig zijn om de knelpunten op te lossen.

Het rapport is op 21 maart 2017 behandeld in de raadscommissie Ruimte. Op het moment van schrijven van dit jaarverslag heeft de raadsbehandeling van het rapport nog niet plaatsgevonden. Het is daarom nog onduidelijk hoe opvolging aan het rapport gegeven zal worden.

2-3 wijkteams

In Barendrecht zijn sinds de decentralisaties in het sociaal domein in 2015 vier wijkteams actief. De rekenkamer is eind 2016 gestart met een onderzoek naar het functioneren van de wijkteams. Dit onderzoek is reeds aangekondigd in het onderzoeksprogramma voor 2016. In het onderzoek wordt onder meer gekeken naar de samenwerking tussen de teams, zorginstellingen en instellingen in de wijk. Naar verwachting wordt het onderzoek in het najaar van 2017 gepubliceerd.

3 onderzoeken Lansingerland

3-1 inleiding

De Rekenkamer Lansingerland heeft in 2016 één onderzoek gepubliceerd. Daarnaast is in 2016 een onderzoek gestart dat begin 2017 gepubliceerd is. In de volgende paragrafen worden beide onderzoeken toegelicht.

3-2 informatiebeveiliging

De Rekenkamer Lansingerland heeft op 15 december 2015 aangegeven een onderzoek te starten naar de informatiebeveiliging in de gemeente Lansingerland. Aanleiding voor dit onderzoek was de uitslag van de stemkastsessie op 9 december 2015 met de gemeenteraad, waarbij het onderwerp informatiebeveiliging als zeer relevant werd benoemd. Naar later bleek, was de timing van dit onderzoek naar informatiebeveiliging niet ideaal. Dit heeft de rekenkamer aan de raad gecommuniceerd middels een brief, verzonden op 25 mei 2016. Bij de gemeente Lansingerland waren namelijk veel ontwikkelingen gaande op het gebied van informatiebeveiliging.

Deze vele ontwikkelingen op het gebied van informatiebeveiliging hebben de rekenkamer doen besluiten om een tussentijdse rapportage op te stellen over de informatiebeveiliging. In het onderzoek voorafgaand aan de tussentijdse rapportage heeft de rekenkamer de verbeterplannen en de onderliggende beleidsstukken en inventarisaties op het gebied van informatiebeveiliging van de gemeente Lansingerland bestudeerd. In de tussentijdse rapportage heeft de rekenkamer enkele noties over het verbeterproject genoteerd. De rapportage is voor wederhoor aangeboden.

Op 3 oktober is de tussentijdse rapportage naar de gemeenteraad verstuurd. Uit navraag bij de griffie blijkt dat besloten is om de voortgang op het gebied van informatiebeveiliging tijdens de presentatieavond van 31 januari 2017 te behandelen. Over de besluitvorming naar aanleiding van de rapportage van de rekenkamer is verder niet gerapporteerd.

3-3 toegang jeugdhulp

Door de inwerkingtreding van de nieuwe Jeugdwet vanaf 1 januari 2015 zijn de gemeenten verantwoordelijk voor (de toegang tot) jeugdhulp. Dit betekent dat gemeenten een passend hulp- en zorgaanbod voor alle jeugdigen in de leeftijd nul tot achttien binnen hun gemeenten moeten realiseren. De rijksoverheid beoogt met de Jeugdwet ook een inhoudelijke vernieuwing van de jeugdhulp, waarbij de nadruk meer moet komen te liggen op preventie en het zo vroeg mogelijk signaleren en aanpakken van problemen van de jeugd.

In de zomer van 2016 is de rekenkamer Lansingerland gestart met de voorbereiding voor een onderzoek naar de toegang tot de jeugdhulp. Op 27 september 2016 heeft de rekenkamer de onderzoeksopzet openbaar gemaakt. Met dit onderzoek beoogt de rekenkamer te achterhalen of de toegang tot jeugdhulp op adequate wijze plaatsvindt en welke resultaten met het preventief jeugdhulpbeleid worden behaald. Het onderzoek is gepubliceerd op 23 februari 2017.

afbeelding uit rapport 'in de groei'; foto gemeente Lansingerland

Capelle aan den IJssel

4 onderzoeken Rekenkamer Capelle aan den IJssel

4-1 inleiding

De Rekenkamer Capelle aan den IJssel heeft in 2016 één onderzoek gepubliceerd. Daarnaast is in 2016 een onderzoek gestart dat in 2017 gepubliceerd zal worden. In de volgende paragrafen worden beide onderzoeken toegelicht.

4-2 van inspraak naar invloed

Op 30 juni 2016 heeft de rekenkamer het rapport 'Van inspraak naar invloed' gepubliceerd. In dit onderzoek heeft de rekenkamer gekeken hoe de gemeente burgerparticipatie inzet bij de totstandkoming of uitvoering van beleid en in hoeverre de door de gemeente ingezette instrumenten effectief zijn. Uit onderzoek blijkt onder

meer dat het ontbreekt aan een concreet en goed afgebakend beleidskader voor burgerparticipatie. Daarnaast worden de criteria voor een succesvol burgerparticipatietraject niet altijd toegepast. Ook is de doorwerking van de inbreng van burgers zeer beperkt.

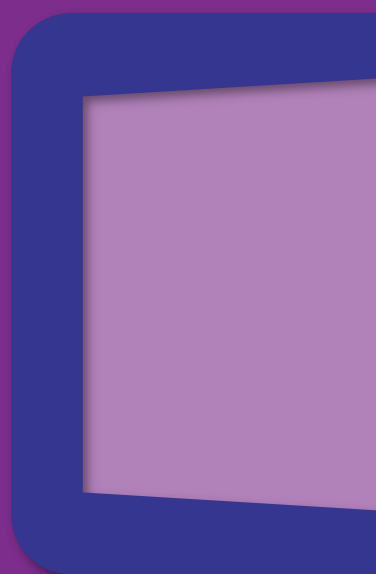
De rekenkamer heeft het college onder meer aanbevolen om aanpakken voor burgerparticipatie te ontwikkelen die beter aansluiten bij de ambitie van het college om burgers en bedrijven meer eigen regie en eigen verantwoordelijkheid te geven. Ook beveelt de rekenkamer aan om een afwegingskader vast te stellen.

Het rapport is behandeld in de commissie Bestuur, Veiligheid en Middelen op 13 september 2016. Op 26 september 2016 heeft de raad ingestemd met alle conclusies en aanbevelingen.

4-3 doelmatigheid culturele voorzieningen

Het onderzoek naar de doelmatigheid van culturele voorzieningen is eind 2016 gestart. In dit onderzoek wordt beoordeeld of de geleverde prestaties in juiste verhouding staan tot de verstrekte subsidies. Ook zal onderzocht worden wat het bereik van de door de rekenkamer geselecteerde voorzieningen is, in het bijzonder de mate waarin de gebruikers een afspiegeling vormen van de beoogde doelgroep. De opzet van dit onderzoek is in februari 2017 naar de raad verzonden. Naar verwachting wordt het onderzoek rond de zomer 2017 gepubliceerd.

Rekenkamers Rotterdam, Barendrecht, Lansingerland en Capelle aan den IJssel

5 organisatie & interne projecten

5-1 bestuur

De Rekenkamer Rotterdam heeft in 2016 twee belangrijke bestuurlijke veranderingen meegemaakt. Op 28 januari 2016 is de heer W. de Boer door de gemeenteraad van Rotterdam benoemd als plaatsvervangend directeur van de Rekenkamer Rotterdam. Deze positie was vacant geworden met het vertrek van een van de teamleiders in 2015. Met de benoeming wordt voldaan aan de wettelijke verplichting van een plaatsvervangend directeur die niet ook ambtenaar is van de gemeente Rotterdam. Conform de Verordening Rekenkamer Rotterdam treedt de plaatsvervangend directeur in de plaats van de directeur, mocht de laatste langdurig afwezig zijn. De plaatsvervangend directeur fungeert tevens regelmatig als klankbord van de directeur, waarmee meer interne bestuurlijke tegenspraak is gecreëerd.

Een tweede bestuurlijke verandering is de aansluiting van de gemeente Capelle aan den IJssel bij de Rekenkamer Rotterdam. De rekenkamer vervulde reeds tijdelijk de rekenkamerfunctie in deze gemeente (ex. artikel 810a van de Gemeentewet), maar de raad van Capelle heeft besloten per 1 oktober 2016 een rekenkamer (ex. artikel 81a van de Gemeentewet), in te stellen. Daarbij is de directeur van de Rekenkamer Rotterdam benoemd tot directeur van de Rekenkamer Capelle aan den IJssel. De teammanager van de Rekenkamer Rotterdam – wel ambtenaar van de gemeente Rotterdam, niet van de gemeente Capelle aan den IJssel – is tezelfdertijd benoemd tot plaatsvervangend directeur van de Rekenkamer Capelle aan den IJssel.

5-2 P&O beleid

bureau

Het bureau van de rekenkamer bestond per 31 december 2016 formeel uit de directeur en dertien medewerkers. Daarnaast is voor enkele onderzoeken gebruikgemaakt van detacheringen vanuit commerciële bureaus (vier maal).

gesprekscyclus

De rekenkamer heeft in 2016 met alle medewerkers plannings-, functionerings- en beoordelingsgesprekken gevoerd, behoudens met enkele medewerker die in de loop van het jaar in- en uit dienst traden.

werving en selectie

Vanwege een reorganisatie in 2015 was er meer formatieruimte voor onderzoekers ter beschikking gekomen. Daarom is in 2016 voor nieuwe onderzoekers geworven, waarna het bureau met twee junior onderzoekers en één medior onderzoeker is versterkt. Aangezien de rekenkamer streeft naar een zo'n gevarieerd mogelijk personeelsbestand, is de achtergrond van de nieuwe medewerkers divers (rechten, economie en criminologie).

In het najaar van 2016 besloot de gemeenteraad van Capelle aan den IJssel de rekenkamerfunctie definitief bij de Rekenkamer Rotterdam onder te brengen. Hiermee is structurele formatieruimte vrijgekomen. In de loop van 2016 trad één medewerker uit dienst en is van één medewerker op zijn verzoek de aanstelling in uren teruggebracht. Door deze samenloop is eind 2016 opnieuw een wervingsprocedure gestart.

stages

De rekenkamer probeert doorlopend stagiairs te interesseren voor het onderzoek bij de rekenkamer. In 2016 waren twee stagiaires, afkomstig van de opleiding Bestuurskunde van de EUR, bij de rekenkamer werkzaam. Daarnaast is het team ondersteuning in 2016 versterkt met stagiaires van het Zadkine.

opleidingen

Met een beleidskader ontwikkeling, opleiding en mobiliteit is invulling gegeven aan een vorm van permanente educatie voor de medewerkers. In 2016 hebben medewerkers diverse soorten opleidingen en trainingen gevolgd, zoals een cursus financiën voor niet-financiële medewerkers aan de Bestuursacademie en een postdoctorale opleiding register controller aan de EUR.

ziekteverzuim

Elk jaar streeft de Rekenkamer Rotterdam naar een ziekteverzuimpercentage van maximaal 3,8%. In 2016 was het ziekteverzuim ruim beneden deze norm. Ook laat het ziekteverzuim over de jaren een dalend trend zien, wat vooral wordt veroorzaakt door een afname van het langdurig verzuim.

tabel 5 1: kengetallen ziekteverzuim

kengetallen ziekteverzuim	verslag 2001 (nulmeting)	verslag 2012	verslag 2013	verslag 2014	verslag 2015	verslag 2016
ziekteverzuimpercentage	4,60 %	9,70%	7,69%	3,28%	3,01%	1,99%
kort verzuim (1 t/m 7 dagen)	0,10 %	1,96%	1,47%	0,63%	0,94%	1,23%
middellang verzuim (8 t/m 42 dagen)	0,80 %	1,21%	1,78%	0,72%	0,56%	0,27%
lang verzuim (vanaf 43 dagen)	3,70 %	6,53%	4,45%	1,93%	1,52%	0,49%

formatie en arbeidskosten

In 2016 waren de loonkosten bijna €100.000 hoger dan in 2015, wat verklaard kan worden uit de extra formatieruimte. Dat deze in 2016 niet volledig was vervuld, blijkt uit de gemiddelde bezetting die enigszins achterloopt bij het plan. De gemiddelde loonsom is ongeveer gelijk gebleven.

tabel 5 2: formatie, bezetting en loonkosten

	verslag 2012	verslag 2013	verslag 2014	verslag 2015	plan 2016	verslag 2016
formatie per 31/12	14,2	13,2	11,3	11,5	14,4	12,9
medewerkers per 31/12	15	14	12	12	15	14
bezetting in gem. fte	14,1	13,7	11,3	11,3	15	13
loonkosten	€ 1.093.555	€ 1.150.052	€ 1.022.000	€ 959.673	€ 1.250.684	€ 1.055.994
gemiddelde loonsom	€ 77.557	€ 83.945	€ 90.442	€ 85.304	€ 83.379	€ 81.230

In de begroting van de rekenkamer wordt standaard een bedrag opgenomen voor inhuur van expertise waarover de rekenkamer zelf niet beschikt. Dit was voor 2016 €41.000. In 2016 zijn aanmerkelijk meer kosten voor de inhuur van derden gemaakt dan begroot. Deze extra inhuur was mogelijk door tijdelijke vacatureruimte en extra baten vanwege werkzaamheden voor de gemeente Capelle aan den IJssel.

tabel 5 3: personeel derden (in €)

	verslag 2012	verslag 2013	verslag 2014	verslag 2015	plan 2016	verslag 2016
inhuur	211.000	0	121.462	252.915	41.000	188.814

5-3 producten

Onderzoeksrapporten zijn het belangrijkste product van de rekenkamer. Het aantal rapporten dat de rekenkamer publiceert, is afhankelijk van de beschikbare onderzoekscapaciteit, de complexiteit van de onderzoeken en de doorlooptijd. Het aantal publicaties fluctueert daardoor van jaar tot jaar. Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal publicaties in de jaren 2014 tot en met 2016.

tabel 5 4: publicaties 2014-2016

rekenkamer	realisatie 2014	realisatie 2015	planning 2016	realisatie 2016
Barendrecht	1	2	1	1
Lansingerland	2	2	2	1
Capelle aan den IJssel	-	3	1	1
Rotterdam – rapporten	3	8	9	4
Rotterdam – brieven	2	1	1	1

De Rekenkamer Barendrecht heeft conform planning in 2016 een onderzoek gedaan naar de centrumontwikkeling.

De Rekenkamer Lansingerland zou in 2016 twee onderzoeken publiceren. Er is uiteindelijk één brief gepubliceerd, namelijk over informatiebeveiliging. Het opvolgingsonderzoek is om capaciteitsredenen verschoven naar 2017. De raad is hier schriftelijk over geïnformeerd op 16 september 2016. Het onderzoek naar de toegang tot jeugdhulp is eind 2016 afgerond en is in het voorjaar van 2017 gepubliceerd.

De Rekenkamer Capelle aan IJssel heeft zoals gepland een onderzoek gepubliceerd naar burgerparticipatie.

De Rekenkamer Rotterdam zou volgens planning in 2016 negen rapporten en één brief publiceren. Uiteindelijk zijn er vier rapporten en één brief gepubliceerd. De onderzoeken naar huishoudelijke verzorging, Nationaal Programma Rotterdam Zuid, integriteitsrisico's bij inkoop en aanbestedingen, en personele krimp en dienstverlening zijn in 2016 gepubliceerd. Ook is er een brief met betrekking tot de meetbare doelen gepubliceerd.

Vanwege twee moties van de raad is de publicatie van enkele onderzoeken verschoven. In deze moties is de rekenkamer verzocht een onderzoek te verrichten naar de erfpachtmaatregel Schiekadeblok, respectievelijk het voor na 2016 geprogrammeerde onderzoek naar de informatiebeveiliging te vervroegen. De onderzoeken naar (oneigenlijke) politiek-bestuurlijke druk, jeugdwerkloosheid, maatschappelijk vastgoed, schulddienstverlening en informatiebeveiliging zijn grotendeels uitgevoerd in 2016. Deze onderzoeken zullen in 2017 gepubliceerd worden. Daarnaast is als gevolg van de moties het onderzoek naar de Participatiewet komen te vervallen, omdat er onderzoekscapaciteit moest worden vrijgemaakt.

Tot slot is het onderzoek naar het Warmtebedrijf komen te vervallen. Vanwege recente ontwikkelingen acht de rekenkamer een onderzoek op dit moment niet wenselijk. De rekenkamer zal eind 2017 besluiten of het onderzoek alsnog uitgevoerd wordt. De raad is hierover middels een brief geïnformeerd op 23 september 2016. Daarnaast is het voor 2016 geplande onderzoek naar de Participatiewet vervallen.

5-4 nevenfuncties en declaraties

In artikel 81f van de Gemeentewet is een lijst met functies opgenomen die de directeur rekenkamer niet mag vervullen naast zijn bestuurderschap van de rekenkamer. Ook in de verordening Rekenkamer Rotterdam is een bepaling opgenomen die de mogelijkheid van nevenfuncties van de directeur rekenkamer beperkt (artikel 6). In lijn hiermee heeft de Rekenkamer Rotterdam een reglement voor nevenfuncties van medewerkers. Zij dienen elke nevenfunctie bij de directeur te melden. Uitgangspunt is dat nevenfuncties buiten het gebied van de stadsregio Rotterdam toelaatbaar zijn. Voor nevenfuncties binnen het gebied van de stadsregio geldt dat de uitoefening ervan niet op gespannen voet mag komen te staan met de werkzaamheden voor de rekenkamer. Tabel 5-5 geeft een overzicht van de nevenfuncties van de directeur rekenkamer en de medewerkers in 2016.

tabel 5 5: nevenfuncties

functie	nevenfunctie	bezoldigd
directeur	lid klankbordgroep veiligheid en justitie Tweede Kamerfractie CDA	nee
	voorzitter rekenkamers G4+1	nee
	lid raad van advies verbetering financieel management – ministerie van financiën	nee
	lid raad van advies EURCONS	nee
	voorzitter auditcommittee IND	ja (t.g.v. de rekenkamer)
	lid implementatieteam HADO	nee
	gastdocent diverse universiteiten	ja (t.g.v. rekenkamer)
	lid VU-expertgroep 'Rechtmatigheid in een nieuwe tijd'	nee
	lid jury Hart van Rotterdam prijs	nee
teamleider	lid redactie tijdschrift public governance & control	nee
	lid Rekenkamercommissie Voorschoten, Wassenaar, Oegstgeest, Leidschendam-Voorburg	ja
	docent EUR-cursus rekenkameronderzoek	ja (t.g.v. de rekenkamer)
	plaatsvervangend directeur Rekenkamer Capelle aan den IJssel	nee (functie is qq)
onderzoeker	buitengewoon fractielid ChristenUnie Amersfoort	nee
	medewerker wetenschappelijk instituut ChristenUnie	ja
onderzoeker	promovendus aan de faculteit Recht, Economie, Bestuur en Organisatie van de Universiteit Utrecht	ja

In tabel 5-6 is een overzicht opgenomen van de kosten (exclusief dienstreizen) die de directeur rekenkamer in 2016 heeft gedeclareerd.

tabel 5 6: declaraties directeur rekenkamer

declaraties	bedrag
lunches & diners	€ 88,50
abonnement financieel dagblad	€ 491,50
contributies VRO/IIA	€ 345,00
deelname Eurorai (2x)	€ 372,00
totaal	€ 1.297,00

5-5 thought leadership

Naast de reguliere onderzoeken verrichten directeur en medewerkers ook op incidentele basis activiteiten die in het verlengde liggen van het rekenkamerwerk of daar een spin off van zijn. Het schrijven van artikelen is daar een voorbeeld van (zie bijlage 1) evenals het geven van gastcolleges of externe presentaties. In 2016 zijn de volgende activiteiten verricht:

- Artikel L. Wijmenga 'Sturen op parkeren. Een kanttekening bij het Rotterdamse sturingsmodel', TPC, april 2016.
- Artikel E.D. Doodkorte en Y.M. Fung, 'Onderzoek naar integriteit – analyse aan de hand van een seminar over het uitvoeren van integriteitsonderzoeken door rekenkamers', TPC, juni 2016.
- P. Hofstra, 'Wat valt er te leren van ambtelijke fusies?', Jaarboek vereniging van griffiers, 2016.
- P. Hofstra, Tweetal columns in TPC.
- Presentatie over ambtelijke fusies tijdens een bijeenkomst over de samenwerking gemeenten Maassluis, Vlaardingen en Schiedam, 27 januari 2016.
- Gastcollege masterclass 'Erasmus, politiek en bestuur', 19 februari 2016.
- Gastcollege 'Hoe vertel je een lastige boodschap?' aan studenten van de EUR, 24 mei 2016.
- Live-interview Rotterdam late night inzake financiële checks and balances naar aanleiding van 'Waterfront', 5 mei 2016.
- Gastcollege aan studenten van de EUR, 16 september 2016.
- College EUR/NVRR-cursus rekenkameronderzoek, 20 april 2016.
- Gastcollege aan bachelorstudenten Bestuurskunde VU over beleidsevaluaties door rekenkamers, 16 september 2016.

organisatie Eurorai voorjaar 2018

Ter ere van het 20-jarig bestaan van de rekenkamer heeft de rekenkamer de organisatie van de Eurorai op zich genomen. Tijdens de Eurorai komen medewerkers van Europese rekenkamers samen om ervaringen uit te wisselen. In 2017 houdt de rekenkamer zich bezig met de voorbereidingen van dit evenement dat in het voorjaar van 2018 zal plaatsvinden.

5-6 klankbordgroep

De klankbordgroep heeft in het verslagjaar drie keer vergaderd. Daarbij stonden onder meer het onderzoeksprogramma 2016; het directiemodel versus het collegemodel; rol rekenkamer in verhouding tot accountant; de beleidsvisie 2016-2019; het verwerken van bijzondere persoonsgegevens; demarcatie Rekenkamer en ombudsman en een aantal lopende onderzoeken op de agenda. Gedurende het verslagjaar is er één nieuwe lid toegetreden en is er één lid afgetreden.

5-7 interne projecten

innovatie

De rekenkamer Rotterdam is in 2014 met een werkgroep innovatie gestart. De werkgroep heeft als doel een innovatiebeleid op te stellen voor de komende jaren, dat past binnen de kaders van de beleidsvisie 2016-2020. Het innovatiebeleid richt zich op vernieuwing met betrekking tot onderzoeksmethoden, producten en sociale innovaties.

In 2016 is verdere invulling hieraan gegeven door een aantal plenaire sessies te organiseren. Hierbij zijn innovatieve ideeën geïnventariseerd en gecategoriseerd. Binnen de organisatie is een takenverdeling opgesteld en wordt er in kleine teams toegewerkt naar concrete invulling van de innovatieve ideeën, zowel op de middel-lange als lange termijn.

rode draad

Het project 'de rode draad' is een project waarbij de rekenkamer op zoek gaat naar rode draden in de onderzoeksrapporten van de rekenkamer Rotterdam. De rekenkamer kijkt hierbij naar de rapporten die sinds het aantreden van de huidige directeur, in 2009, zijn verschenen. In het project worden alle bestuurlijke conclusies uit de rapporten geïnventariseerd en geanalyseerd op inhoudelijke overeenkomsten. De gevonden 'rode draden' zullen vervolgens worden gekoppeld aan bredere inzichten uit de literatuur, zodat de gevonden patronen kunnen worden geduid. Op dit moment bevindt het project zich in de uitvoerende fase en de verwachting is dat het project dit jaar afgerond zal worden.

6 jaarrekening Rekenkamer Rotterdam

6-1 resultatenrekening

tabel 6 1: resultatenrekening 2016 (in €)

	rekening 2015	begroting 2016	rekening 2016	begroting 2017
loonbetalingen en sociale premies	1.049.673	1.250.684	1.055.994	1.238.670
personeel van derden	252.915	41.000	188.814	100.000
huisvestingskosten	130.872	117.500	155.297	160.500
goederen en diensten	86.419	104.792	92.082	100.356
automatiseringskosten	52.899	56.300	85.096	58.000
kapitaalslasten	52.768	49.501	49.527	0
totaal uitgaven	1.625.546	1.619.777	1.628.810	1.657.526
bijdrage gemeente Rotterdam	1.341.706	1.446.197	1.446.197	1.457.309
bijdrage gemeente Barendrecht	121.091	60.000	52.001	60.000
bijdrage gemeente Lansingerland	95.359	68.580	69.772	73.217
bijdrage gemeente Capelle a/d IJssel	44.605	45.000	62.071	67.000
overige inkomsten	62.325	0	1.300	0
totaal inkomsten	1.665.086	1.619.777	1.631.341	1.657.526
saldo	39.540	0	4.531	0
toevoeging/onttrekking reserves	-14.000	0	0	0
resultaat	25.540	0	4.531	0

6-2 toelichting op de resultatenrekening

algemeen

Samen met de onderdelen Raad/Commissies, Griffie en de Gemeentelijke Ombudsman vormt de rekenkamer in administratieve zin de kostenplaats Raad binnen het concern Rotterdam. De jaarrekening van de kostenplaats Raad wordt eveneens gepubliceerd als onderdeel van het concern Rotterdam.

begroting 2016

In het jaar 2016 heeft de gemeente Capelle aan den IJssel haar budget met €22.000,- opgehoogd tot een vastgesteld jaarlijks bedrag van €67.000,- Naast deze begrotingswijziging is het budget voor 'Personeel van derden' met een zelfde bedrag opgehoogd. Verder is de begroting alleen opgehoogd met een trendcorrectie.

uitgaven

loonbetalingen en sociale premies

De personeelskosten zijn lager dan begroot. De onderschrijding wordt voornamelijk veroorzaakt omdat vacatureruimte langer open gestaan heeft dan verwacht.

personeel van derden

In 2016 heeft de rekenkamer extra extern personeel moeten inhuren vanwege enkele verzoekonderzoeken, groter dan de verwachte openstaande vacatureruimte en incidentele baten vanuit Capelle aan den IJssel.

huisvestingskosten

De huisvestingskosten bestaan uit de huur, de servicekosten, de energiekosten en de kosten van facilitaire dienstverlening door de Rotterdamse Service Organisatie voor de kantoorruimte van de Rekenkamer Rotterdam aan de Meent (Minervahuis II). Deze kosten hebben de begroting overschreden vanwege de uitbreiding van de structurele huur oppervlakte en daarbij gepaard gaande incidentele verbouwingskosten.

goederen en diensten

Hier zijn de uitgaven verantwoord van alle overige kosten gemaakt door de Rekenkamer Rotterdam. De onderbesteding van het budget wordt veroorzaakt door het voeren van een sober beleid.

automatiseringskosten

De automatiseringskosten betreffen de gehele ICT-voorziening van de Rekenkamer Rotterdam. Door de uitbreiding is ook op deze post incidenteel extra gerealiseerd.

kapitaalslasten

De kapitaallasten betreffen de lasten inzake de renovatie en uitbreiding van de huisvesting van de Rekenkamer Rotterdam in 2006. 2016 was het laatste jaar van afschrijvingen.

inkomsten

bijdrage gemeente Rotterdam

De Rekenkamer is onderdeel van de gemeente Rotterdam. Naast haar activiteiten voor de gemeente Rotterdam heeft de Rekenkamer ook nog de mogelijkheid om de Rekenkamerfunctie bij andere gemeenten in te vullen. De daarbij gegenereerde inkomsten zijn extra en verlagen de uiteindelijke kosten voor de gemeente Rotterdam.

bijdrage gemeente Barendrecht

Dit betreft de vergoeding van de gemeente Barendrecht ten behoeve van de uitoefening van de Rekenkamerfunctie in Barendrecht. De in 2016 gemaakte onderzoekskosten zijn in rekening gebracht bij de gemeente.

bijdrage gemeente Lansingerland

Dit betreft de vergoeding van de gemeente Lansingerland ten behoeve van de uitoefening van de Rekenkamerfunctie in Lansingerland. De in 2016 gemaakte onderzoekskosten zijn in rekening gebracht bij de gemeente.

bijdrage gemeente Capelle aan den IJssel

Dit betreft de vergoeding van de gemeente Capelle aan den IJssel ten behoeve van de uitoefening van de Rekenkamerfunctie in Capelle aan den IJssel. De in 2016 gemaakte onderzoekskosten zijn in rekening gebracht bij de gemeente.

overige inkomsten

De overige inkomsten betreffen extra gegenereerde inkomsten in verband met een gegeven cursus 'Rekenkameronderzoek' en enkele nevenfuncties van de directeur.

resultaat

Het resultaat 2016 bedraagt €5 k positief. De rekenkamer heeft aan de gemeenteraad Rotterdam voorgesteld om dit resultaat aan het concernresultaat toe te voegen, omdat de egalisatiereserve van de rekenkamer reeds haar maximum bereikt heeft.

6-3 balans

tabel 6-2: balans

activa	2016	2015	passiva	2016	2015
vaste activa	0	48.500	vaste passiva	250.000	284.500
<i>mmateriële vaste activa</i>	0	48.500	<i>eigen vermogen</i>		
			bestemmingsreserves	250.000	236.000
			<i>vreemd vermogen</i>		
			langlopende schulden	0	48.500
vlottende activa	294.584	260.895	vlottende passiva	44.584	24.895
<i>kortlopende vorderingen</i>			<i>kortlopende schulden</i>		
debiteuren	40.680	49.568	crediteuren	0	0
overlopende activa	253.904	211.327	overlopende passiva	44.584	24.895
totaal activa	294.584	309.395	totaal passiva	294.584	309.395

6-4 toelichting op de balans

activa

materiële vaste activa

De materiële vaste activa betreft de investering van de renovatie en uitbreiding van de kantoorruimte aan de Meent (Minervahuis II). Eind 2006 is deze herhuisvesting afgerond en op de balans geactiveerd. In 2007 heeft de eerste afschrijving plaatsgevonden (10% van de aanschafwaarde). 2016 was het laatste jaar van afschrijving. Daarmee komt deze post vanaf heden te vervallen.

debiteuren

Dit betreft de stand van de openstaande debiteuren (lees: openstaande verkoopfacturen) ultimo 2016.

overlopende activa

Sinds medio 2014 wordt de administratie van de Rekenkamer Rotterdam in de administratie van de gemeente Rotterdam gevoerd. In dat kader betreft de overlopende activa een balanssluitpost.

passiva

bestemmingsreserve

De bestemmingsreserve van de Rekenkamer Rotterdam bestaat uit een egalisatie-reserve welk als doel heeft om de continuïteit van de onderzoeken te waarborgen. De reserve kent een maximum van 250k. Het positieve resultaat vloeit daarmee naar de algemene middelen van het concern.

langlopende schulden

De langlopende schulden betreffen de financiering van de materiële vaste activa (zie materiële vaste activa).

crediteuren

De overige schulden betreffen de stand van de openstaande crediteuren (lees: openstaande inkoopfacturen) ultimo 2016.

overlopende activa

De overlopende passiva betreffen de stand van de nog te betalen bedragen, waarvan de factuur in 2017 ontvangen wordt, maar de prestatie geleverd is in 2016.

6-5 verrekening 2016

De directeur en medewerkers van de rekenkamer zijn aangesteld bij de gemeente Rotterdam. Hun salaris en overige kosten (kantoorkosten e.d.) komen in eerste instantie ten laste van het budget van de Rekenkamer Rotterdam. Alle kosten die gemaakt worden voor de Rekenkamer Barendrecht, Rekenkamer Lansingerland of Rekenkamer Capelle aan den IJssel worden vervolgens aan de betreffende gemeenten doorberekend.

In de begroting van de Rekenkamer Rotterdam staat het volledige budget dat in Barendrecht, Lansingerland en Capelle aan den IJssel beschikbaar is voor de rekenkamer als verwachte inkomsten vermeld. De jaarrekening vermeldt alleen het bedrag dat in 2016 daadwerkelijk in rekening is gebracht in verband met de gemaakte kosten. Voor de berekening hiervan wordt gebruik gemaakt van drie kostensoorten:

- een basisbedrag dat de algemene kosten dekt (bestuurlijk overleg, jaarplan, jaarverslag etc.). De hoogte van dit basisbedrag is gerelateerd aan het aantal inwoners van de betreffende gemeente;
- kosten voor externe inhuur ten behoeve van het onderzoek bij de betreffende gemeente op basis van werkelijke kosten;
- er wordt een uurtarief in rekening gebracht voor het onderzoek bij de betreffende gemeente. Daartoe zijn in een kostenverdeelstaat alle kosten behoudens bovenstaande (maar inclusief ondersteuning en eventuele stagiaires) omgeslagen naar het totaal voor onderzoek beschikbare uren van de directeur, teamleiders en (senior) onderzoekers.

tabel 6-3: uurtarief (in €)

functie	2014	2015	2016
directeur	220	221	229
teamleider	160	161	153
senior onderzoeker	112	112	108,5
onderzoeker	99	99	92

6-5-1 Rekenkamer Barendrecht

In 2016 is het onderzoek naar de centrumontwikkeling uitgevoerd. Ook is gestart met het onderzoek naar de wijkteams. Voor deze onderzoeken heeft de Rekenkamer Barendrecht in 2016 de volgende bedragen begroot en gerealiseerd.

tabel 6 4: begroting en realisatie Rekenkamer Barendrecht (in €)

jaar	begroot	gerealiseerd	resultaat
2015	110.000	113.169	-3.169
2016	60.000	52.001	7.999

De mate waarin de begroting wordt uitgeput, is afhankelijk van het aantal onderzoeksdagen dat de Rekenkamer Barendrecht feitelijk realiseert in het begrotingsjaar. Door verschillen in omvang en diepgang, maar ook omdat onderzoeken anders lopen dan gepland, zal de realisatie vrijwel altijd afwijken van de begroting en zal er budget overblijven of tekort zijn. Om die reden beschikt de Rekenkamer Barendrecht over een egaliseringsreserve met een maximale omvang van 40% van het budget. Is dit maximum bereikt, dan vloeit het resultaat terug naar de algemene middelen. In tabel 6-5 zijn de mutaties in de reserves weergegeven voor de periode 2006-2016

tabel 6 5: ontwikkeling reserves Rekenkamer Barendrecht (in €)

jaar	beginsaldo	mutatie	eindsaldo
2006	-	-	25.414
2007	25.414	-25.414	0
2008	0	+16.000	16.000
2009	16.000	+16.191	32.191
2010	32.191	+2.745	34.936
2011	34.936	-23.435	11.501
2012	11.501	+11.107	22.608
2013	22.608	-13.864	8.744
2014	8.744	0	8.744
2015	8.744	-3.169	5.575
2016	5.575	7.999	13.574

In tabel 6-6 is gespecificeerd welke bedragen door de Rekenkamer Rotterdam in 2016 zijn gefactureerd voor onderzoek ten behoeve van de Rekenkamer Barendrecht.

tabel 6 6: gefactureerde bedragen Rekenkamer Barendrecht (in €)

	uren	bedrag	gem. uurtarief
centrumontwikkeling	456,15	44.999,90	98,65
wijkteams	22,5	2.340,30	104,01
basisbedrag 2016	-	4.661,00	-
totaal	478,65	52.001,20	-

6-5-2 Rekenkamer Lansingerland

In 2016 is een brief gepubliceerd over informatiebeveiliging en is het onderzoek naar het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) grotendeels uitgevoerd. Voor het onderzoek in 2016 zijn door de Rekenkamer Lansingerland de volgende bedragen begroot en gerealiseerd.

tabel 6 7: begroting en realisatie Rekenkamer Lansingerland (in €)

jaar	begroot	gerealiseerd	resultaat
2015	68.580	100.601	-32.021
2016	68.580	69.772	-1.192

De mate waarin de begroting wordt uitgeput, is afhankelijk van het aantal onderzoeksdagen dat de Rekenkamer Lansingerland feitelijk realiseert in het begrotingsjaar. Door verschillen in omvang en diepgang, maar ook omdat onderzoeken anders lopen dan gepland, zal de realisatie vrijwel altijd afwijken van de begroting en zal er budget overblijven of tekort zijn. Om die reden beschikt de rekenkamer over een egalisatie-reserve met een maximale omvang van 40% van het budget. Is dit maximum bereikt, dan vloeit het resultaat terug naar de algemene middelen. In tabel 6-8 zijn de mutaties in de reserves weergegeven voor de periode 2007-2016.

tabel 6 8: ontwikkeling reserves Rekenkamer Lansingerland

jaar	beginsaldo	mutatie	eindsaldo
2007	-	-	30.000
2008	30.000	+375	30.375
2009	30.375	-12.313	18.062
2010	18.062	+1.050	19.112
2011	19.112	13.708	32.820
2012	32.820	-2.533	30.287
2013	30.287	-2.902	27.385
2014	27.385	0	27.385
2015	27.385	-20.563	6.822
2016	6.822	-1.192	5.630

In de volgende tabel is gespecificeerd welke bedragen in 2016 door de Rekenkamer Rotterdam zijn gefactureerd voor onderzoek ten behoeve van de Rekenkamer Lansingerland.

tabel 6 9: gefactureerde bedragen Rekenkamer Lansingerland (in €)

	uren	bedrag	gem. uurtarief
informatiebeveiliging	189,00	19.477,43	103,06
CJG	454,10	44.592,28	98,20
basisbedrag 2016	-	5.702,00	-
totaal	643,10	69.771,71	-

6-5-3 Rekenkamer Capelle aan den IJssel

In 2016 is het onderzoek naar burgerparticipatie uitgevoerd en gepubliceerd. Ook is gestart met het onderzoek naar de doelmatigheid van culturele voorzieningen. Voor het onderzoek in 2016 zijn door de Rekenkamer Capelle aan den IJssel de volgende bedragen begroot en gerealiseerd.

tabel 6 10: begroting en realisatie Rekenkamer Capelle aan den IJssel

jaar	begroot	gerealiseerd	resultaat
2015	44.605	44.605	0
2016	67.000	62.071	4.929

De mate waarin de begroting wordt uitgeput, is afhankelijk van het aantal onderzoeksdagen dat de Rekenkamer Capelle aan den IJssel feitelijk realiseert in het begrotingsjaar. Door verschillen in omvang en diepgang, maar ook omdat onderzoeken anders lopen dan gepland, zal de realisatie vrijwel altijd afwijken van de begroting en zal er budget overblijven of tekort zijn. Om die reden beschikt de rekenkamer sinds 2016 over een egalisatiereserve met een maximale omvang van 40% van het budget. Is dit maximum bereikt, dan vloeit het resultaat terug naar de algemene middelen. In tabel 6-11 zijn de mutaties in de reserves weergegeven vanaf 2016.

tabel 6 11: ontwikkeling reserves Rekenkamer Capelle aan den IJssel (in €)

jaar	beginsaldo	mutatie	eindsaldo
2016	-	4.929	4.929

In de volgende tabel is gespecificeerd welke bedragen door de Rekenkamer Rotterdam in 2016 zijn gefactureerd voor onderzoek ten behoeve van de Rekenkamer Capelle aan den IJssel.

tabel 6 12: gefactureerde bedragen Rekenkamer Capelle aan den IJssel (€)

	uren	bedrag	gem. uurtarief
burgerparticipatie	434,75	45.165,18	103,89
culturele voorzieningen	64,00	6.685,13	104,46
nacalculatie 2015	-	8.698,75	-
basisbedrag 2016	-	1.522,00	-
totaal	498,75	62.071,06	-

In 2015 is er meer besteed dan begroot was. Dit tekort kon in 2015 nog niet uit de reserve worden gehaald, omdat er nog geen reserve was voor de Rekenkamer Capelle aan den IJssel. Sinds 2016 is er wel een reserve en is dit bedrag alsnog in rekening gebracht in de vorm van een nacalculatie.

7 onderzoeksplannen 2017

7-1 inleiding

Dit hoofdstuk geeft een toelichting op de nieuwe onderzoeken die de Rekenkamers Rotterdam, Barendrecht, Lansingerland en Capelle aan den IJssel in 2017 zullen starten.

7-2 Rekenkamer Rotterdam – nieuwe onderzoeken 2017

integratiebeleid

In dit onderzoek zal worden geanalyseerd hoe groot de integratieproblematiek in Rotterdam is en in welke mate de in de integratienota voorgenomen beleidsmaatregelen een reële bijdrage zullen kunnen leveren aan de aanpak van de omvang van de problematiek. In het onderzoek zal niet enkel aandacht zijn voor de positie van niet-Westerse allochtonen, maar ook voor groepen die last hebben van discriminatie op basis van sekse en geaardheid. Het onderzoek zal in de loop van 2017 gestart worden. De nog te maken naderere afbakening bepaalt op welk moment het rapport tot publicatie zal leiden.

acquisitiebeleid

De gemeente probeert bedrijven te interesseren in een vestiging in Rotterdam. Zij subsidieert hiertoe de stichting Rotterdam Partners die de acquisitie voor haar rekening neemt. De rekenkamer zal een onderzoek verrichten naar de mate waarin de stichting hierin slaagt en de bepalende factoren daarbij (zoals economische factoren of de samenwerking tussen partners). Het onderzoek zal starten in het voorjaar van 2017, waarbij wordt gestreefd naar publicatie rond de jaarwisseling van 2017.

maatschappelijke opvang

In G4-verband zal de rekenkamer met de rekenkamers van Den Haag, Utrecht en Amsterdam een gezamenlijk onderzoek verrichten naar de maatschappelijke opvang. Het onderzoek zal richten op de wijze waarop de instroom is georganiseerd en de mate waarin hiermee de doelgroep wordt bereikt. Het onderzoek start in het voorjaar van 2017 en publicatie wordt in december 2017 beoogd.

Rotterdamwet

Binnen de gemeente Rotterdam bestaat al geruime tijd de mogelijkheid om voor bepaalde wijken huisvestingsvereisten aan nieuwkomers te stellen. De rekenkamer zal samen met de gemeentelijke Ombudsman Rotterdam een onderzoek doen naar de toepassing en resultaten van deze wet. Over de voorgenomen start en publicatie zal nog met de gemeentelijke Ombudsman worden overlegd.

Warmtebedrijf (reserve)

In het jaarplan 2016 had de rekenkamer een onderzoek naar het Warmtebedrijf

geprogrammeerd, in het bijzonder naar de governance door het college van deze verbonden partij, de beheersing van de financiële risico's en de informatievoorziening aan de raad. Omdat de raad medio 2016 door het college uitvoerig is geïnformeerd over de financiële stand van zaken en er besloten is tot een verbeterplan, heeft de rekenkamer het onderzoek uitgesteld. De rekenkamer volgt de ontwikkelingen dit jaar op de voet en zal eind 2017 besluiten of het alsnog een onderzoek naar het Warmtebedrijf verricht.

7-3 Rekenkamer Barendrecht – nieuwe onderzoeken 2017

riolering

De rekenkamer zal onderzoek verrichten naar (de voortgang van) het onderhoud, inspectie en vervanging van de riolering en de eventuele gevolgen daarvan voor de rioolheffing en de financiering. Het onderzoek zal starten rond de zomer van 2017 en begin 2018 tot publicatie leiden.

7-4 Rekenkamer Lansingerland – nieuwe onderzoeken 2017

informatiebeveiliging

In 2016 heeft de rekenkamer een brief geschreven over de voornemens van het college om te komen tot een goede informatiebeveiliging. De rekenkamer zal in het voorjaar 2017 een penetratietest verrichten om te beoordelen of met name privacygevoelige informatie over burgers (zoals medische informatie) bij de gemeente Lansingerland in goede handen is. Publicatie van de uitkomsten is voorzien rond de zomer 2017.

opvolging aanbevelingen rekenkamer

Naar aanleiding van de evaluatie van de rekenkamer, heeft de rekenkamer toegezegd in 2016 een zogeheten opvolgingsonderzoek uit te voeren. In dit onderzoek zal de rekenkamer beoordelen of aanbevelingen waarmee het college en/of de raad hebben ingestemd, daadwerkelijk zijn opgevolgd. Medio 2016 is de raad geïnformeerd dat dit onderzoek in 2017 zal worden uitgevoerd. De resultaten hiervan, neergelegd in een brief, zullen medio 2017 worden gepubliceerd.

huishoudelijke verzorging

De huishoudelijke verzorging vormt een groot onderdeel van de Wmo, ook na de taakstelling die het rijk in 2014 de gemeenten heeft opgelegd. De rekenkamer zal onderzoek verrichten naar de vraag of de gemeente erin slaagt – gelet op de budgettaire beperkingen – op het gebied van huishoudelijke verzorging voldoende maatwerk te bieden. Het onderzoek zal rond de zomer van 2017 starten en begin 2018 tot publicatie leiden.

7-5 Rekenkamer Capelle aan den IJssel – nieuwe onderzoeken 2017

De gemeenteraad van Capelle aan den IJssel is reeds per brief van 2 november 2016 geïnformeerd over twee onderzoeken die in 2017 zullen zijn afgerond. Het onderzoek De uitvoering van het onderzoek naar de doelmatigheid van culturele voorzieningen is reeds in 2016 begonnen.

sociale veiligheid

De gemeente Capelle aan den IJssel heeft voor de periode 2015-2018 haar veiligheidsbeleid vastgelegd in '#Capelleveilig. Denken, Durven, Doen', wat voor de eerste twee jaar is uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma voor 2015-2016. De rekenkamer zal de voortgang van de realisatie van de centrale beleidsdoelstellingen beoordelen en de mate waarin de genomen maatregelen daaraan hebben bijgedragen c.q. zullen kunnen bijdragen. De rol van de stadsmarinier zal, als één van de maatregelen, hierbij worden betrokken. Het onderzoek beperkt zich tot de sociale veiligheid, meer in het bijzonder (delen van) de veiligheidsvelden 'veilige woon- en leefomgeving' en 'jeugd en veiligheid'. Het onderzoek start in het voorjaar van 2017 en zal na de zomer 2017 tot publicatie leiden.

foto: Rotterdam Image Bank, Claire Droppert

bijlagen

bijlagen

bijlage 1 publicaties 2016

rapporten en brieven

Rekenkamer Barendrecht

- Plan in de vertraging: onderzoek naar de centrumontwikkeling in Barendrecht, 12 januari 2017.

Rekenkamer Capelle aan den IJssel

- Van inspraak naar invloed: burgerparticipatie in Capelle aan den IJssel, 20 juni 2017.

Rekenkamer Lansingerland

- Notiebrief informatiebeveiliging, 3 oktober 2016.

Rekenkamer Rotterdam

- Zorg om Zuid: onderzoek Nationaal Programma Rotterdam Zuid, 22 april 2016.
- Brief realisatie collegetargets 2015, 6 juni 2016.
- Geen krimp gegeven: effecten personele krimp op kwaliteit dienstverlening, 27 september 2016.
- Schone schijn: zelfredzaamheid in huishoudelijke verzorging, 17 november 2016.

overige publicaties

- Jaarverslag 2015 – onderzoeksplannen 2016, Rekenkamers Barendrecht, Capelle aan den IJssel, Lansingerland en Rotterdam, 29 maart 2016.

artikelen

- Artikel L. Wijmenga 'Sturen op parkeren. Een kanttekening bij het Rotterdamse sturingsmodel', TPC, april 2016.
- Artikel E.D. Doodkorte en Y.M. Fung, 'Onderzoek naar integriteit – analyse aan de hand van een seminar over het uitvoeren van integriteitsonderzoeken door rekenkamers', TPC, juni 2016.

bijlage 2 financiële reserve Rotterdam

Onderstaande tabel geeft inzicht in de opbouw (toevoegingen en onttrekkingen) van de bij de jaarrekening 1999 ingestelde reserve.

tabel 7 1: opbouw reserves 2000-2016 (in€)

	onttrekking	toevoeging	saldo
stand 31 december 2000			49.920
toevoeging 2001	36.639		
stand 31 december 2001			86.559
toevoeging 2002	58.592		
stand 31 december 2002			145.151
onttrekking 2003	350.870		
stand 31 december 2003			94.281
onttrekking 2004	485.771		
stand 31 december 2004			8.510
toevoeging 2005	93.182		
stand 31 december 2005			101.692
onttrekking 2006	37.000		
stand 31 december 2006			64.692
toevoeging 2007	58.000		
stand 31 december 2007			122.692
onttrekking 2008	57.000		
stand 31 december 2008			65.692
toevoeging 2009	76.000		
stand 31 december 2009			141.692
toevoeging 2010	0		
stand 31 december 2010			141.692
toevoeging 2011	52.471		
stand 31 december 2011			194.163
onttrekking 2012	63.000		
stand 31 december 2012			131.163
toevoeging 2013	34.505		
stand 31 december 2013			165.668
toevoeging 2014	70.332		
stand 31 december 2014			236.000
toevoeging 2015**	14.000		
stand 31 december 2015			250.000
toevoeging 2016	0		
stand 31 december 2016			250.000

* € 21 afrondingsverschil

** Bij de jaarrekening 2015 is voorgesteld om een deel van het positieve resultaat van de rekenkamer ad € 14k toe te voegen aan de reserve van de rekenkamer. De gemeenteraad heeft hierover bij de vaststelling van de jaarrekening 2016 positief besloten, waardoor het aan de beginstand 2016 van de reserve toegevoegd kan worden.

de rekenkamers

doel

De rekenkamer onderzoekt de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het beleid, het financieel beheer en de organisatie van het gemeentebestuur. De rapporten van de rekenkamer zijn een aanknopingspunt voor het bestuur om rekenschap af te leggen aan de burgers.

positie

De rekenkamer is een onafhankelijk orgaan binnen de gemeente. Haar taken en bevoegdheden staan in de Gemeentewet en de verordening Rekenkamer Rotterdam, Rekenkamer Barendrecht, Rekenkamer Lansingerland en Rekenkamer Capelle aan den IJssel. Zij bepaalt zelf wat en hoe zij onderzoekt en waarover zij rapporteert. Wel kunnen de raad en het college van B en W de rekenkamer om een onderzoek verzoeken. De rekenkamer stuurt hen jaarlijks haar onderzoeksplan en jaarverslag toe.

onderzoek

Het onderzoeksterrein strekt zich uit over alle organen (raad, B en W, commissies en burgemeester) en diensten van de gemeente. Ook kan de rekenkamer onderzoek doen bij gemeenschappelijke regelingen waar de gemeente aan deelneemt, bij NV's en BV's waar de gemeente meer dan 50% van de aandelen in bezit heeft en bij instellingen die een grote subsidie, lening of garantie van de gemeente hebben ontvangen. De onderzoeken worden uitgevoerd door het bureau van de rekenkamer.

publicaties

Het onderzoek resulteert in openbare rapporten die ter behandeling aan de raad worden aangeboden. Zij bevatten tevens de reacties van de onderzochte organen en instellingen op de eerder toegezonden voorlopige onderzoeksresultaten, conclusies en aanbevelingen (wederhoor). Bij kleine onderzoeken of studies met een beperkte reikwijdte doen we de onderzochte organen of instellingen en de raad de conclusies in een openbare brief direct ter kennisname toekomen. Ten slotte publiceert de rekenkamer op basis van haar onderzoek ook handreikingen en worden medewerkers aangemoedigd om artikelen te publiceren.

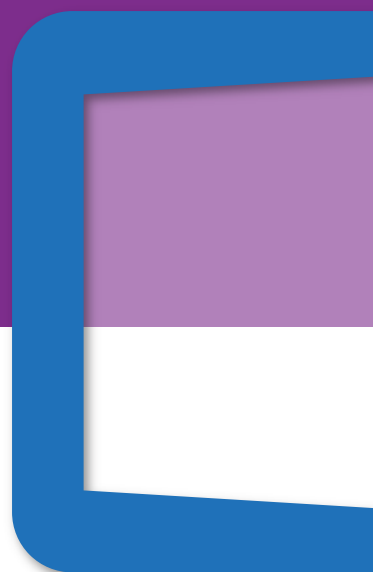
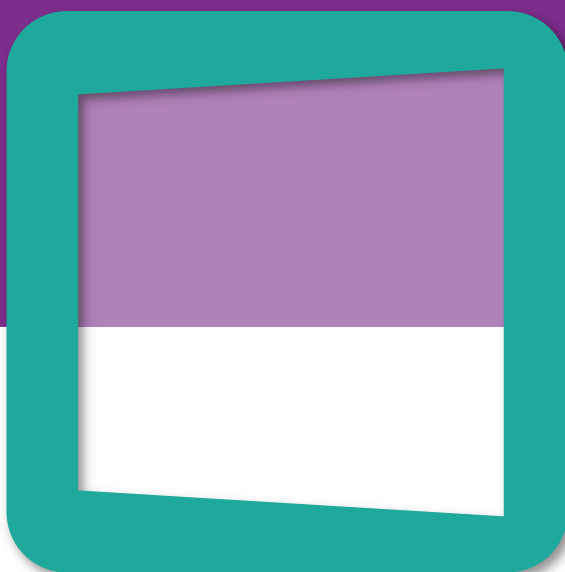
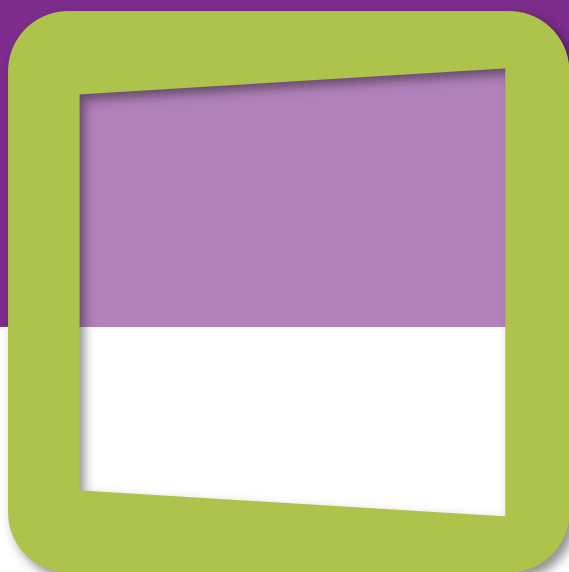

Rekenkamers Rotterdam, Barendrecht, Lansingerland en Capelle aan den IJssel

Postbus 70012
3000 KP Rotterdam

telefoon
010 - 267 22 42

info@rekenkamer.rotterdam.nl
www.rekenkamer.rotterdam.nl

fotografie
Google maps,
Claire Droppert, Joop Reijngoud,
dS+V / Joep Boute,
gemeente Capelle aan den IJssel, gemeente Lansingerland
en Rekenkamer Rotterdam

basisontwerp, lay-out, opmaak en beeldbewerking
DEWERF.com, Zuid-Beijerland

uitgave
Rekenkamer Rotterdam
maart 2017